

ก่อนปิดเล่ม

จุดหมายปลายทาง

เชิดชัย อุดมพันธ์¹

หากจะถามว่า “ธรรมชาติของมนุษย์” คืออะไร คงมีคำตอบมากมายจากหลายแนวคิดและความเชื่อ แต่สิ่งที่มนุษย์มีร่วมกันและถือเป็นลักษณะโดยธรรมชาติ นั่นคือ ลักษณะทางกายภาพ ชีวภาพ มีอารมณ์ รักใคร่ ชอบพอ ลุ่มหลง ชิงชัง มีความต้องการปัจจัยสี่ และอยู่ภายใต้กฎไตรลักษณ์

การศึกษาเกี่ยวกับมนุษย์ นักวิชาการได้จำแนกมนุษย์ออกเป็นเผ่าพันธุ์ต่างๆ ตามรูปพรรณสัณฐานและ/หรือวัฒนธรรม เพื่อให้ง่ายต่อการจัดกลุ่มและทำความเข้าใจ ผลโดยอ้อมของการจัดแบ่งทำให้ชนในกลุ่มเดียวกันมีสำนึกในความเป็นพวกพ้อง เกิดสามัคคีและพึ่งพาอาศัยกัน แต่หากมองการสู้รบที่ยืดเยื้อยาวนานในประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติ กลับพบว่าปัญหาที่ทำให้เกิดการรบราฆ่าฟันนั้นแทบทั้งหมดล้วนมีสาเหตุมาจากการแบ่งแยกทางเผ่าพันธุ์หรือวัฒนธรรมของพวกเขาพวกเขาเรา เช่นเดียวกับที่ปรากฏข้อขัดแย้งและการปะทะกันอย่างต่อเนื่องในหลายภูมิภาคของโลกขณะนี้ สิ่งที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องที่น่าเสียใจและสร้างความสูญเสียอย่างสาหัสในทุกด้านๆ ทั้งที่ไม่น่าจะบังเกิดขึ้นเลย

เมื่อตรองดูให้รอบคอบแล้ว มนุษย์เป็นแค่เผ่าพันธุ์หนึ่งของสิ่งมีชีวิตที่กระจัดกระจายบนโลกและจักรวาลนี้ มนุษย์ดิ้นรนเพื่อความอยู่รอดและสืบต่อเผ่าพันธุ์ของตนให้คงอยู่ไม่ต่างจากสิ่งมีชีวิตอื่นในบรรพกาลมีหลายครั้งที่มนุษย์ต้องล้มตายด้วย

มหันตภัยที่เหนือการควบคุม ทั้งแผ่นดินไหว ภูเขาไฟระเบิด พายุถล่ม ฯลฯ หรือแม้กระทั่งโรคระบาด และในอนาคตเรายังต้องเผชิญกับอีกหลายๆ หายนภัยที่นักวิทยาศาสตร์ได้คาดคะเนไว้ อาทิ ภัยจากดาวหาง อุกกาบาต คลื่นรังสีความร้อน ฯลฯ แนวทางการป้องกันภัยที่จะเกิดขึ้นมนุษย์จำเป็นต้องร่วมมือร่วมใจร่วมกันคิดและพัฒนาเพื่อแก้ปัญหาอย่างก้าวไกล มนุษย์บางกลุ่มกำลังมุ่งหน้าไปสำรวจหาดินแดนใหม่บนดาวดวงอื่นเพื่อดำรงเผ่าพันธุ์ให้คงอยู่สืบไป แต่ในขณะที่เดียวกันมนุษย์อีกหลายกลุ่ม กลับเข่นฆ่าทำลายกันเอง ด้วยไม่ได้ตระหนักถึงหายนภัยจากธรรมชาติที่สาหัสสากรรจ์กว่าหลายเท่าทวีคูณ และมีอำนาจพรากชีวิตพวกเขาทั้งหลายได้ภายในเสี้ยววินาที

แท้จริงแล้ว มนุษย์ทุกคนมีจุดเริ่มต้นและปลายทางเดียวกัน คือ เกิดและตาย การทำความสุขสันต์ให้เกิดขึ้นในช่วงที่มีชีวิตเป็นสิ่งที่มีมนุษย์ทุกคนพึงกระทำ ความคิดประทุษร้ายและมีมือที่จับอาวุธไม่เคยก่อความสุขสงบในหัวใจของผู้ใด การหันหน้าเข้าหากันเพื่อสร้างสังคมที่น่าอยู่ มั่นคง และปลอดภัยเป็นภารกิจของเผ่าพันธุ์มนุษยชาติที่ต้องเกิดจากความสามัคคีของทุกคน เราจึงจะอยู่รอดได้ในโลกและจักรวาลที่ไม่เคยมีความแน่นอนนี้ เพราะสุดท้ายมนุษย์อาจเป็นเพียงเผ่าพันธุ์เดียวที่รู้จัก “ความสุขและสันติ”

¹ อาจารย์ ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์